

Case Report: Jalaukavacharan (Leech Therapy) in Aural Hematoma of a Dog

VD. Manoj M. Jagtap
Professor, YMTAMC, Kharghar.
B, 101, Gayatri Heritage, Plot No. 37,
Sector 20, Kharghar, Navi Mumbai.
Email - vdmanojjagtap@gmail.com.
M - 9769132370

VD. Jyoti M. Jagtap
Principal, SSOJ AMC,
Nagothane.
M - 9769132371

Abstract :- Aural hematomas are common in dogs, often caused by excessive scratching or head shaking. While incision and drainage (I&D) is the conventional treatment, some cases may not be suitable for surgery. This case report highlights the successful use of Jalaukavacharan (leech therapy) in treating aural hematomas in dogs. The non-invasive and animal-friendly approach of leech application resulted in the complete resolution of the condition, eliminating the need for internal medication or surgical intervention. This report supports the potential of Ayurvedic therapies in veterinary medicine.

Introduction :- Ayurveda has been traditionally applied to human healthcare, but its principles can be adapted to veterinary medicine as well. Jalaukavacharan, or medicinal leech therapy (MLT), is a well-known Ayurvedic treatment for various conditions involving localized swelling, hematomas, and abscesses. This case study documents the effectiveness of leech therapy in managing aural hematoma in a dog, demonstrating its potential as a non-invasive alternative to surgical intervention. Jalaukavacharan is indicated in children, elderly people and those who cannot bear pain, hence it can also be used for veterinary purposes.

Case Description :- Patient Details :- Dog -

• **Name:** Sakhi • **Gender:** Female.
• **Physical and Mental Disposition :-** Normal, calm and cooperative.

• **Present Complaints :-** Aural hematoma in the right ear. • Pain and swelling of the ear lobe. • No other systemic complaints.

• **Findings & Diagnosis :-** Aural hematomas are commonly associated with excessive ear scratching and head shaking in dogs, leading to swelling that makes the ear flap thick and spongy. • **Veterinary diagnosis:-** Aural Hematoma. • **Ayurvedic diagnosis:-** Shotha.

Treatment Plan :- • **Conventional Approach:-** Incision and drainage are the preferred treatments. However, due to the dog's condition, surgery was not considered viable. • **Ayurvedic Approach:-** Jalaukavacharan was chosen as an alternative treatment.

Role of Leech Therapy (Jalaukavacharan) :- Medicinal leeches secrete bioactive substances such as:- • **Anticoagulants:-** Hirudin, Destabilase, and Gelin help prevent clotting and improve blood circulation. • **Anti-inflammatory Agents:-** Bdelellins, Hirustatin, and Eglins reduce swelling and pain. • **Tissue Healing Factors:-** Hyaluronidase and Collagenase promote tissue remodeling. • **Vasodilators:-** Acetylcholine and histamine-like substances enhance blood flow and expedite healing. • **Antimicrobial Properties :-** Natural bacteriostatic compounds prevent infection.

Treatment Procedure & Progress :- • Leech therapy was performed with 1-2 leeches applied to the swollen right ear lobe. • The standard **SOP for leech application** was followed. • The procedure was **repeated every 3 days** until the swelling completely subsided. • No internal medications were administered.

Outcome :- • The aural hematoma **resolved completely**. • The procedure was **non-invasive** and painless. • The dog tolerated the therapy well.

Discussion :- Incision and drainage remain the standard treatment for aural hematomas, leech therapy provides a promising alternative for cases where surgical intervention is not feasible. The bioactive compounds in leech saliva contribute to rapid healing, reduced inflammation and prevention of recurrence.

Jalaukavacharan is commonly used to treat various conditions in humans, but it can be used safely in animals. For veterinary purpose, leech application is safe and sound method to treat localised swelling,

skin infection, localised pain etc.

Limitations & Considerations :- • Some animals may instinctively resist leech application. • Veterinary practitioners must be trained in Jalaukavacharan for safe and effective implementation.

Conclusion :- Jalaukavacharan proved to be an effective, animal-friendly and non-invasive treatment

for aural hematoma in a dog. This case supports further exploration of Ayurvedic therapies in veterinary practice, particularly for conditions involving localized swelling and hematomas.

• • •

आयुर्वेद पत्रिकेच्या नोव्हेंबर २०२५ पर्यंतच्या नवीन व नूतनीकृत वर्गणीदाराचे स्वागत

- **त्रैवार्षिक:** १. डॉ. गिरीश टिल्लू, आयुष, सी.ई.ओ, डिपार्टमेंट ऑफ हेल्थ सायन्सेस, सावित्रीबाई फुले विद्यापीठ, पुणे. २. डॉ. फरीदा खान, मुंबई. ३. डॉ. अद्वैत प्रकाश वझे, सांगली. ४. डॉ. श्रुती झेंडगे, मोहळ, जि. सोलापूर. ५. वैद्य वैष्णवी काळे, मोहळ, सोलापूर. ६. डॉ. अभिनव केदारी, मुंबई. ७. वैद्य मनोज जगताप, रायगड. ८. वैद्य शुभम मिरासे, मुंबई. ९. वैद्य मेघा भोसले, हडपसर, पुणे.
- **वार्षिक:** १. वैद्य सचिन यादव, आंबिवली (पूर्व), कल्याण, जि.ठाणे. २. डॉ. गोविंद देव झिरमिरिया, मुंबई. ३. श्री परिपूर्ण संस्थान आयुर्वेद मेडिकल कॉलेज, हॉस्पिटल, कर्नाटक. ४. श्रीमती आँचल पांडे, डेहराडून, उत्तराखंड. ५. श्री. दिलीप शुक्ल, नाशिक. ६. श्री. माधव परांजपे, नाशिक. ७. श्री. सुभाष चंद राजकुमार, हरियाणा. ८. डॉ. गिरीश अच्युत कामत, पुणे. ९. वैद्य शर्वरी प्रवीण शिंदे, डोंबिवली (पू). १०. डॉ. भगवान पुरुषोत्तम धामणकर, मुंबई. ११. ग्रीन फिंगर आयुर्वेद मेडिकल कॉलेज, सोलापूर. १२. जी.एच. जी.आयुर्वेदिक मेडिकल कॉलेज, लुधियाना. १३. डॉ.अभिषेक धाडीगावकर, नायगाव (प) ता.वसई, जि.पालघर. १४. डॉ.आर.डी.शेंडे, उमरगा, धाराशिव. १५. श्री.किशोर मोळेकर, सोलापूर. १६. ALNRAO मेमोरियल आयुर्वेदिक मेडिकल कॉलेज अँड पी.जी.सेंटर, कर्नाटक. १७. डॉ.प्रज्ञा कुलकर्णी, पुणे. १८. लाल बहादूर शास्त्री महिला आयुर्वेदिक कॉलेज, हरियाणा. १९. वैद्य अरविंद पाठक, पुणे. २०. वैद्य श्रध्दा बारसे, ठाणे. २१. नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ आयुर्वेदा, जयपूर. २२. डॉ. इनायत अली अश्रफी, मुंबई. २३. डॉ. प्रवीण अहिरे, नाशिक. २४. डॉ. शुभम महाजन, नाशिक. २५. डॉ. किरण निर्मल, पालघर. २६. डॉ. कोमल विष्णोई, राजस्थान.

औषधी भवन, आयुर्वेद सेवा संघ, नाशिक यांचे विदर्भाचे सुपर स्टॉकीस्ट,

आयुर्वेद सेवा संघ द्वारा निर्मित सर्व प्रकारचे गुटी-वटी, सिद्ध तैल,
घन, सुवर्ण कल्प, आसवारिष्ट, काढे, भरड, एकेरी चूर्ण उपलब्ध

नंदकिशोर त्रिवाड, 09881167711

सर्व प्रकारचे नामांकित आयुर्वेद औषधी कंपनीचे विक्रेते

योगायोग

योगायोग

आयुर्वेद प्रतिष्ठान

आयुर्वेद

योगायोग, श्रीहरी नगर, कोल्हटकर मंगल कार्यालयाजवळ,
निबंधे प्लॉट्स, अकोला

E-mail: yogayogayurved123@gmail.com

आयुर्वेद महाविद्यालय, व्यापारी संकुल,
केडिया प्लॉट, अकोला.

डिसेंबर २०२५ | ३६

प्रकाशन दिनांक: ५ डिसेंबर २०२५

पोस्टाल टाकण्याची

तारीख : १० डिसेंबर २०२५

एकूण पाने १ ते ४८

वर्ष ७९ वे

संपादक- वैद्य श्री. एकनाथ कुलकर्णी

“ यशस्वी चिकित्सेचा राजमार्ग ”

॥ आयुर्वेद पात्रिका ॥

R. No. 6031/1957

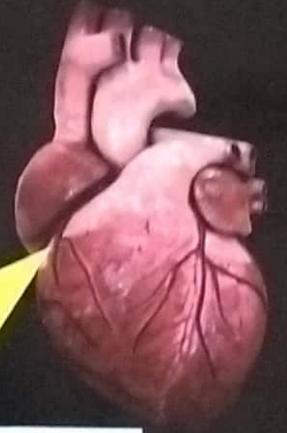
National Scientific Journal of Ayurved ISSN 2278-0726

Vol.No.79 IssueNo.06

Annual Subscription Rs. 600/- Price of one copy Rs. 50/-

प्रसिध्दसाधर्म्यात् सूक्ष्मव्यवहितविप्रकृष्टस्यार्थस्य
साधनमुपमानम्।

(सु. सू. १/१६, डल्हण)

उपमान
प्रमाण

वैद्य एकनाथ कुलकर्णी
संपादक

संपादक मंडळ
वैद्य शिवानंद तोंडे
वैद्य वर्षा साधले
वैद्य अभिजित सराफ

वैद्य गोपाल सावकार
कार्यकारी संपादक

वैद्य अमिता पिसोळकर
सहायक संपादक

छपाई : रिप्लिका प्रिंटर्स
सातपूर, नाशिक

मुखपृष्ठ चित्र संकल्पना
वैद्य वर्षा साधले

मुखपृष्ठ डिझाईन

एन्.वाय. कुलकर्णी
निर्मिती अॅडव्हर्टायझिंग, नाशिक

अक्षर जुळणी
ऋतुजा काळे

पत्रव्यवहाराचा पत्ता

संपादक, आयुर्वेद पत्रिका

आयुर्वेद सेवा संघ, गणेशवाडी,

पंचवटी, नाशिक - ४२२ ००३.

फोन नं.: ०२५३-२५१५४१३

संपादक मो.: ७८८७८५९७९२

email : ayupatra@gmail.com

website : www.ayurvedpatrika.org

आयुर्वेद पत्रिका हे मासिक
(रजि.नं.६०३१/१९५७) डॉ. विजय वि. भोकरे
यांनी आयुर्वेद सेवा संघ, गणेशवाडी, पंचवटी,
नाशिक - ४२२ ००३ येथून आयुर्वेद सेवा संघ
नाशिक यांच्या वतीने प्रकाशित केले.
संपादक वैद्य एकनाथ ग. कुलकर्णी.
मुद्रण श्री. नेंद्र क. शालिग्राम यांनी
रिप्लिका प्रिंटर्स, A-14/3, NICE, MIDC,
सातपूर, नाशिक - 422 007 येथे केले.

© सर्व हक्क प्रकाशकाधीन

National Scientific Journal of Ayurved ISSN 2278-0726.
R.No. 6031/1957

॥ आयुर्वेद पत्रिका ॥

Vol.No. 79 Issue No. 6. वर्ष ७९ वे अंक : ६ वा, क्रमांक - १११०.

अनुक्रमणिका

१. संपादकीय - कोविदार वृक्षाचे धर्मध्वजावरील स्थान - आयुर्वेदाचा सन्मान ७
- वैद्य एकनाथ कुलकर्णी
२. आयुर्वेद तरंग पुरवणी ९
» हितोपदेश
» बोधकथा - वैद्य आशुतोष यादी
» वैद्यिकविधी विनियोग - वैद्य हरीश गर्गे
» आरोग्यरुचिरा - वैद्य प्रज्ञा कुलकर्णी-तुसे
» अथ योगानुशासनम् । - वैद्य सुप्रिया कुलकर्णी
» वनौषधी विश्व - प्रा. सुभाष पतके
» नवा अभ्यास नवे संशोधन - वैद्य पंकज दीक्षित
» शब्दकोडे - वैद्य रमा खटावकर
३. आहार - अनुक्त अध्ययन मालिका - खान्देशी खाद्य पदार्थ - शेवभाजी १४
- वैद्य सौ.रेवती साखरे-गर्गे, वैद्य श्रीप्रसाद बावडेकर
४. स्वस्थवृत्त - Utility of Achara Rasayan in Mental Health १८
- Vd. Fareeda Seraj Ahmed Khan, Vd. Sandeep Kale, Vd. Santosh Girbide
५. डॉ. सुनंदा व डॉ. सुभाष रानडे प्रतिष्ठान पुरस्कृत लेख
स्त्रीरोग - Effect of Kshar Pratisaran on Garbhashay Grivagat Vrana
- A Review २१
- Dr. Vaishnavi Kale, Dr. Pradnya Deshmukh
६. स्त्रीरोग - A Review on Rasaushadhis in the Management of
Pradara Roga २७
- Dr. Shruti Zendage, Dr. Pradnya Deshmukh
७. कै.वैद्य मो.य.लेले स्मृती लेख
शिक्षण - आयुर्वेद परंपरांचा विचार व महत्त्व ३१
- वैद्य कौस्तुभ किशोरकुमार पुरकर
८. चिकित्सा - Case Report: Jalaukavacharan (Leech Therapy)
in Aural Hematoma of a Dog ३५
- VD. Manoj M. Jagtap, VD. Jyoti M. Jagtap
९. पुस्तकपरिचय - गंधशास्त्र-भारतीय सौंदर्यशास्त्र आणि सुगंधशास्त्राचा सर्वांगीण
परिचय करून देणारा ग्रंथ ३८
- वैद्य गिरीश टिल्लू, वैद्य सुलक्षणा बनसोडे
१०. संपादकांना पत्र - भारतीय चिकित्सा पध्दती राष्ट्रीय आयोगाच्या अधिसूचनांचा
सुयोग्य परामर्श ४२
- डॉ. अमरप्रकाश द्विवेदी
११. आयुर्वेद वार्ता ४४